

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

งานวิจัยในชั้นเรียน

โดย

อาจารย์ปวีณา สัมพันธ์ฐานะกุล

เรื่อง การศึกษาการปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงานและวินัยในชั้นเรียนโดยใช้การเสริมแรงทางบวก

สภาพปัญหา

การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนนอกจากจะเน้นไปที่การให้ความรู้ตามเนื้อหาสาระวิชาแล้ว การดูแลให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและมีระเบียบวินัยในการทำงานยังเป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

นักจิตวิทยาได้เสนอวิธีการปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนใหม่โดยเน้นการให้รางวัลแทนการลงโทษ ซึ่งใช้หลักทฤษฎีการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้กับพฤติกรรมของมนุษย์ สกินเนอร์นักจิตวิทยาที่สนใจในการปรับพฤติกรรมมีความเชื่อว่า อินทรีย์เมื่อกระทำพฤติกรรมหนึ่งแล้วได้รับการเสริมแรงแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นบ่อยครั้งขึ้น แต่ถ้าพฤติกรรมนั้นไม่ได้รับการเสริมแรงพฤติกรรมนั้นจะมีความถี่ลดลงจนหายไป นอกจากนี้ยังพบว่า อัตราการตอบสนองในพฤติกรรมที่พึงประสงค์จะเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนมากในระยะที่ได้รับการเสริมแรง ทฤษฎีนี้สามารถนำไปประยุกต์ปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในชั้นเรียนได้คือ เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ดี แล้วได้รับแรงเสริมจากครู เด็กมีแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น เด็กจะมีความสำคัญของการได้รับรางวัลและคำชมเชย การสัญญาว่าจะให้รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้เด็กกระทำความดีได้มากกว่าการดุ หรือการขู่ว่าจะลงโทษ

เนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่ โดยตรงในการปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาให้เป็นที่ไปในทางที่พึงประสงค์ เพื่อให้เด็กไทยเจริญทุกด้าน ตามความมุ่งหมายของการศึกษา พฤติกรรมขาดความรับผิดชอบในการทำงานของนักเรียน เป็นอุปสรรคต่อความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษาและเป็นคุณลักษณะไม่พึงประสงค์ในสังคม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปรับพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงานของเด็กชายเอ็ม(นามสมมติ) เพื่อให้สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเห็นว่าในระดับปฐมวัยการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนั้นต้องอาศัยความร่วมมือและระหว่างบ้านกับโรงเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองรับทราบปัญหาและร่วมมือกับอาจารย์ผู้สอนเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

วิธีการแก้ปัญหา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

หลังจากการสังเกตและทราบปัญหาว่าเด็กชายเอ็มมีพฤติกรรมขาดระเบียบวินัยในชั้นเรียนไม่สามารถที่จะทำงานให้เสร็จในเวลา รวมทั้งมีพฤติกรรมที่ก่อกวนชั้นเรียน โดยการลุกเดินไปมา และนำของเล่นมาเล่นในเวลาเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1.เชิญผู้ปกครองของเด็กชายเอ็มมาพบเพื่อรับทราบปัญหา และได้สร้างข้อตกลงร่วมกันด้วยการใช้ตารางปรับพฤติกรรมให้ดาว (การเสริมแรงทางบวก) ทุกชั่วโมง ที่เด็กชายเอ็มสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงในชั้นเรียน ตั้งใจเรียน ตั้งใจทำงาน และส่งให้ผู้ปกครองทุกวันในตอนเย็นเพื่อให้ผู้ปกครองเซ็นชื่อรับทราบ

2.ทดลองการใช้ตารางการปรับพฤติกรรมเป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ (เอกสารแนบท้าย)

3.สรุปผลการทดลอง

สรุปผลการวิจัย/แก้ปัญหา

เด็กชายเอ็ม สามารถทำตามข้อตกลงได้เป็นบางช่วงบางเวลา ตารางปรับพฤติกรรมสามารถหยุดพฤติกรรมก่อนขึ้นเรียนได้ในระดับหนึ่งเพราะเด็กชายเอ็มต้องการให้ผู้ปกครองได้เห็นดาวในช่องตารางปรับพฤติกรรม แต่ยังไม่สามารถหยุดพฤติกรรมก่อนในชั้นเรียนได้ทั้งหมด ในส่วนความรับผิดชอบในการทำงานตารางพฤติกรรมสามารถช่วยให้เด็กมีวินัยในการทำงานมากขึ้น นอกจากนี้ตารางพฤติกรรมยังช่วยให้ครูผู้สอนและผู้ปกครองได้เห็นสภาพปัญหา และก่อให้เกิดความร่วมมือกันดีเป็นอย่างดีในการร่วมกันแก้ไขพฤติกรรมของเด็กชายเอ็ม

ตารางปรับพฤติกรรม

จันทร์		อังคาร		พุธ		พฤหัสบดี		ศุกร์	
ส่งการบ้าน/เก็บกระเป๋า		ส่งการบ้าน/เก็บกระเป๋า		ส่งการบ้าน/เก็บกระเป๋า		ส่งการบ้าน/เก็บกระเป๋า		ส่งการบ้าน/เก็บกระเป๋า	
เข้าแถว		เข้าแถว		เข้าแถว		เข้าแถว		เข้าแถว	
เข้าห้องเรียน		เข้าห้องเรียน		เข้าห้องเรียน		เข้าห้องเรียน		เข้าห้องเรียน	
นั่งหน้าห้อง/อบรมเช้า		นั่งหน้าห้อง/อบรมเช้า		นั่งหน้าห้อง/อบรมเช้า		นั่งหน้าห้อง/อบรมเช้า		นั่งหน้าห้อง/อบรมเช้า	
ไทย		นาฏศิลป์		ทำงาน/บูรณาการ		อังกฤษ		พลาน้ำ	
พลาน้ำ		ทำงาน/บูรณาการ		ทำงาน/บูรณาการ		ทำงาน/บูรณาการ		ไทย	
กินนม		กินนม		กินนม		กินนม		กินนม	
ทำงาน/บูรณาการ		ศิลปะ		อังกฤษ		ทำงาน/บูรณาการ		ทำงาน/บูรณาการ	
ทำงาน/บูรณาการ		ทำงาน/บูรณาการ		ทำงาน/บูรณาการ		พลาน้ำ		กิจกรรมรักโลก	
ล้างมือ/ทานอาหาร		ล้างมือ/ทานอาหาร		ล้างมือ/ทานอาหาร		ล้างมือ/ทานอาหาร		ล้างมือ/ทานอาหาร	
ไปสนามเด็กเล่น		ไปสนามเด็กเล่น		ไปสนามเด็กเล่น		ไปสนามเด็กเล่น		ไปสนามเด็กเล่น	
เปลี่ยนชุดนอน		เปลี่ยนชุดนอน		เปลี่ยนชุดนอน		เปลี่ยนชุดนอน		เปลี่ยนชุดนอน	
ตื่นนอน/เปลี่ยนชุดนักเรียน		ตื่นนอน/เปลี่ยนชุดนักเรียน		ตื่นนอน/เปลี่ยนชุดนักเรียน		ตื่นนอน/เปลี่ยนชุดนักเรียน		ตื่นนอน/เปลี่ยนชุดนักเรียน	
เก็บการบ้าน		เก็บการบ้าน		เก็บการบ้าน		เก็บการบ้าน		เก็บการบ้าน	
นั่งหน้าห้อง/อบรมเย็น		นั่งหน้าห้อง/อบรมเย็น		นั่งหน้าห้อง/อบรมเย็น		นั่งหน้าห้อง/อบรมเย็น		นั่งหน้าห้อง/อบรมเย็น	
กลับบ้าน/เก็บกระติกน้ำ		กลับบ้าน/เก็บกระติกน้ำ		กลับบ้าน/เก็บกระติกน้ำ		กลับบ้าน/เก็บกระติกน้ำ		กลับบ้าน/เก็บกระติกน้ำ	
หมายเหตุ		หมายเหตุ		หมายเหตุ		หมายเหตุ		หมายเหตุ	

ดาว 3 ดวง/ทำดีมาก

ดาว 2 ดวง/ทำดี

ดาว 1 ดวง/ได้ทำแต่ไม่เรียบร้อย

ดาว 0 ดวง/ไม่ทำ